

Elhunyt Pongrácz Péter oboaművész (2010)

Életének 74. évében elhunyt Pongrácz Péter, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Professor Emeritusa, nyugalmazott egyetemi tanár.

Pongrácz Péter Győrben született, a Zeneakadémián szerzett oboaművész diplomát. 1956-ban, még az egyetemi tanulmányai alatt, ösztöndíjasként került az Operaházba, melynek 25 évig volt oboistája.

Játszott a Liszt Ferenc Kamarazenekarban, a Mihály András vezette Budapesti Kamaraegyüttes tagjaként, valamint a Magyar Fúvósötös alapító tagjaként számos magyar kortárs zeneszerző művét játszotta.

Negyven évig volt a Zeneakadémia tanára, tanszékvezetői és rektorhelyettesi posztot is betöltött. Érdemes és Kiváló Művész, valamint a Liszt-díj és a Bartók-Pásztory díj tulajdonosa.

Búcsú Pongrácz Pétertől

Zavarta az öregedés. Mindenkit zavar, de őt különösképpen. Pedig az évtizedek folyamán semmit sem vesztett határozott, férfias természetéből, nem hízott el, nem hullott ki a haja, keveset változott. Talán csak kesernyés megnyilvánulásai, szkeptikus kérdései szaporodtak meg.

Nem volt lelkesedő fajta, szavait, cselekedeteit a ráció irányította. Mégis átjött egyéniségéből, hogy nagyon szereti a Zeneakadémiát, atyáskodott növendékei felett, és néha azon kapta magát, hogy egy-egy mosolyt is megereszt.

Pongrácz Péter (Fotó: Felvégi Andrea)

70. születésnapja alkalmából interjút közölt vele a Muzsika. Ebben ugyanolyan kendőzetlen éleslátással tekintett önmagára, mint ahogyan a külvilág dolgaira.

Rektorhelyettesi kinevezésére például így emlékezett vissza: „Úgy vélték, hogy a rektor, Ujfalussy József zenetudós mellé kellene egy „közönséges, goromba”, gyakorlatias ember, akinek engem tartottak.” Valójában viszont egyáltalán nem volt közönséges, goromba sem, legfeljebb érdes - a gyakorlatias jelzővel egyet érthetünk.

Rendkívüli szolgálatot tett a magyar fúvószenei kultúra és oktatás terén. Először is: kiváló muzsikus volt, gyönyörű, rajzos oboahanggal, alapos mesterségbeli felkészüléssel, és született intelligenciával, a szó szoros, eredeti értelmében. Sajnos hamar, talán túlságosan hamar fordított hátat az aktív zenélésnek, amit az Operaház zenekarában kezdett el, és 25 szezonon át töltötte be a karmester és a koncertmester utáni legfontosabb zenekari posztot, a szóló oboásét. Közben létrejött a legendás Magyar Fúvósötös (Lajos Attila, Pongrácz Péter, Kovács Béla, Fülemlé Tibor, Tarjáni Ferenc), a Mihály András vezette Budapesti Kamaragyűttes és a Liszt Ferenc Kamarazenekar, amellyel és amelyben Pongrácz tanár úr ugyancsak hosszú éveken át játszott szólista és zenekari muzsikusi szerepet.

Történelmi szerepe – ha szabad így mondani, bár ő nem szerette a patetikus megfogalmazást – abban állt, hogy az ő irányítása alatt lett a Zeneakadémia fúvós tanszékéből olyan műhely, amelynek tanárai, hallgatói széles körű nemzetközi elismerést vívtak ki. Az ő neve fémjelezte azt a változást, ami szerint Liszt Ferenc Zeneakadémiája immár nemcsak a zeneszerzés, a zongora, a vonós és a kamarazenei képzésről híres, hanem a fúvósokról is, a fuvolától a tubáig (ha a partitúra szerint haladunk). Bővült a repertoár, emelkedett a fúvós szólisták előadóművészi színvonala, megpezsdült a fúvós kamarazenei élet, és – legelőször az oboisták körében! – a művelt muzsikusi eszménye is megjelent.

1967-től 2001-ig, tehát 34 éven át vezette a tanszéket, szűk becslés szerint is legalább hat muzsikusi generáció került ki ezalatt az idő alatt innen. A hetvenes évek végétől egyébként élete mind szorosabban fonódott össze a Zeneakadémia sorsával: a tanszékvezetés mellé 1981-ben jött a rektorhelyettesi megbízás, amelyet Pongrácz tanár úr négy rektor (Ujfalussy József, Soproni József, Lantos István és Falvai Sándor) mellett látott el, s amikor betöltötte a kort, továbbra is szükség volt tapasztalatára, tanácsaira.

Egyik fő területe az akkor még a Zeneakadémiához tartozó tanárképző intézetek felügyelete volt. Iskolateremtő tevékenységét és a Zeneakadémiáért kifejtett több, mint négy évtizedes munkáját ismerte el az Egyetem Szenátusa azzal, hogy – elsőként a fúvós professzorok köréből – a professzor emeritusi címmel tisztelte meg. Ezt valószínűleg többre értékelte megannyi más kitüntetésénél (Liszt-díj, Kiváló művész, Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje).

Emlékszem, egyszer tréfásan jegyezte meg: aki nálunk nem tölt el legalább három évtizedet, az vándormadár. Most, hogy eltávozott közülünk, mindenkinek felett hűségéért kell köszönetet mondanunk. Korszakot alkotott és korszak zárult le vele a Zeneakadémia történetében.

Batta András